

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 3/2022-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou PM Lawyers, s. r. o., Košická 49, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Jana Vozárová, proti postupu Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 9/2011 a postupu Krajského súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 21 Cob 12/2013, 21 Cob 108/2015 a 21 Cob 26/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 9/2011 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 21 Cob 108/2015 a 21 Cob 26/2019 **boli porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Piešťany **p r i k a z u j e** v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 9/2011 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré jej **j e** Okresný súd Piešťany **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré jej **j e** Krajský súd v Trnave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Okresný súd Piešťany **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
6. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. októbra 2021, doplnenou písomným podaním doručeným 22. decembra 2021, domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn 4 Cb 9/2011 (ďalej len „napadnuté konanie súdu prvej inštancie“) a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach o odvolaní proti rozhodnutiam okresného súdu vo veci sťažovateľky pod sp. zn. 21 Cob 12/2013, 21 Cob 108/2015 a 21 Cob 26/2019 (ďalej len „napadnuté konania odvolacieho súdu“). Navrhuje priznať finančné zadosťučinenie v sumách 1 500 eur (od okresného súdu) a 2 500 eur (od krajského súdu) a vyplatiť ho právnej zástupkyňi sťažovateľky. Rovnako žiada nahradiť trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je žalujúcou stranou v konaní o zaplatenie sumy 9 339,35 eur s príslušenstvom. Opisuje priebeh napadnutého konania na súde prvej inštancie, ako aj priebeh napadnutých konaní na odvolacom súde, pričom tvrdí, že dochádza k porušovaniu jej označeného základného práva, keďže konanie v označenej veci sťažovateľky nie je právoplatne ukončené. V tejto súvislosti v sťažnosti uviedla, že posledné pojednávanie vo veci na okresnom súde bolo nariadené na 4. november 2021.

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 3/2022-18 z 20. januára 2022 ju prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

4. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k prijatej ústavnej sťažnosti.

5. Predseda okresného súdu prípisom č. k. Spr 103/2022 zo 4. marca 2022 k ústavnej sťažnosti v podstatnom uviedol, že z prehľadu úkonov súdu (ktoré tvoria súčasť vyjadrenia, pozn.) týkajúcich sa namietaného porušenia práva sťažovateľky „*mám za to, že súd postupoval v zmysle platných právnych predpisov a s dodržaním všetkých procesných noriem*“. K otázke skutkovej a právnej zložitosti sa predseda okresného súdu nevyjadril.

6. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu bol aj súhlas s upustením od ústneho pojednávania v predmetnej veci, ako aj stručná chronológia úkonov účastníkov napadnutého konania, ako aj súdu, z ktorej vyplývajú tieto podstatné skutočnosti, ktorých úplnosť ústavný súd preveril a doplnil z predloženého súdneho spisu.

4. apríla 2011 – doručená žaloba sťažovateľky o zaplatenie 9 339,35 eur s prisl.,
- 27. apríla 2011 – okresný súd uznesením uložil zaplatiť súdny poplatok za žalobu,
 - 17. mája 2011 – okresný súd uznesením dorubil súdny poplatok za žalobu,
 - 9. septembra 2011 – výzva okresného súdu na predloženie listinných dôkazov,
 - 30. mája 2012 – prvé pojednávanie, odročené na neurčito na účel ďalšieho dokazovania,
 - 10. októbra 2012 – pojednávanie, odročené na 24. október 2012,
 - 24. októbra 2012 – pojednávanie, odročené na účel vyhlásenia rozsudku na 4. november 2012,
 - 4. novembra 2012 – pojednávanie, vyhlásený rozsudok, ktorým bola žaloba zamietnutá,
 - 3. decembra 2012 – doručené odvolanie sťažovateľky proti rozsudku,
 - 28. januára 2013 – spis predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“),
 - 7. marca 2014 – vrátený spis okresnému súdu, krajský súd uznesením č. k. 21 Cob 12/2013-179 z 31. januára 2014 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
 - 24. septembra 2014 – pojednávanie, odročené na 21. november 2014 na účel uzavretia mimosúdnej dohody,
 - 21. novembra 2014 – pojednávanie, odročené bez udania dôvodu na 11. marec 2015,
 - 11. marca 2015 – pojednávanie, odročené na 8. apríl 2015 na účel ďalšieho dokazovania,
 - 8. apríla 2015 – pojednávanie, odročené na 8. jún 2015 na účel ďalšieho dokazovania,
 - 8. júna 2015 – pojednávanie, vyhlásený rozsudok, ktorým žalobu zamietol,
 - 24. júla 2015 – doručené odvolanie sťažovateľky proti rozsudku,
 - 26. augusta 2015 – spis predložený krajskému súdu na účel rozhodnutia o odvolaní,
 - 30. januára 2017 – vrátený spis okresnému súdu, krajský súd uznesením č. k. 21 Cob 108/2015 248 z 30. novembra 2016 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
 - 12. septembra 2018 – pojednávanie, vyhlásený rozsudok, ktorým žalobu zamietol (kontumačný rozsudok),
 - 2. novembra 2018 – doručenie odvolania sťažovateľky proti rozsudku,
 - 12. marca 2019 – spis predložený krajskému súdu na účel rozhodnutia o odvolaní,
 - 10. februára 2020 – vrátený spis okresnému súdu, krajský súd uznesením č. k. 21 Cob 26/2019 326 z 28. januára 2020 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
- Následne boli určené termíny pojednávaní na 18. december 2020, 14. apríl 2021, 19. august 2021, 4. november 2021, 4. január 2022, ktoré boli zrušené z dôvodu tvrdenej zákonnej prekážky,
- 1. februára 2022 – pokyn zákonného sudcu zrušiť termín pojednávania určený na 12. apríl 2022 z dôvodu zohľadnenia vzdialenosti sídla žalobcu a nariadenie nového termínu pojednávania na 10. máj 2022.

7. K stanovisku okresného súdu bolo priložené aj vyjadrenie zákonného sudcu, ktorý v podstatnom uviedol:

„Prejednávaníu vecí (rovnako ako zatiaľ všetky ostatných vecí) aktuálne bránia zákonné prekážky (§ 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z. z., v spojitosti s uznesením vlády SR č. 111 z 11. 03. 2020 o vyhlásení mimoriadnej situácie (dodnes nezrušené).

Podľa bodu B.1. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 111 z 11. marca 2020 [k návrhu na vyhlásenie mimoriadnej situácie podľa § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov z dôvodu ochorenia COVID-19 spôsobeným koróna vírusom SARS-CoV-2 na území Slovenskej republiky] vláda dňom 12. marca 2020 od 06:00 hod. vyhlásila mimoriadnu situáciu pre územie Slovenskej republiky [pozn.: mimoriadnu situáciu vláda doposiaľ neodvolala].

Podľa ust. § 3 ods. 1 písm. a/ zák. č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu (...) súdy vykonávajú pojednávania, hlavné pojednávania a verejné zasadnutia len v nevyhnutnom rozsahu.

Pojednávania (až na zákonné výnimky v zmysle ust. § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z. z.) bude možné vykonávať až po odpadnutí zákonnej prekážky...“

8. Zákonný sudca ďalej v svojom vyjadrení uviedol, že podľa jeho názoru sťažnosť nie je dôvodná, pretože ak by v danej veci napriek existencii zákonnej prekážky pojednával, vedome a úmyselne by porušil zákon.

9. Predseda krajského súdu prípisom č. k. Spr 104/2022 z 9. marca 2022 k ústavnej sťažnosti v podstatnom uviedol, že ak dĺžka konania na krajskom súde nepresiahla 13 mesiacov, je doba akceptovateľná s poukazom na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 169/2014, preto je toho názoru, že rozhodovanie krajského súdu o odvolaniach bolo od nápadu do vydania rozhodnutia primerané. Napriek uvedenému ponechal na úvahe ústavného súdu rozhodnutie vo veci samej a vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci. V súvislosti s osobou zákonného sudcu okresného súdu uviedol, že podľa jeho vedomostí sa proti nemu vedie disciplinárne konanie za prietahy v konaní v iných veciach.

10. Stanoviská okresného súdu a krajského súdu boli zaslané na vyjadrenie sťažovateľke, ktorá na výzvu ústavného súdu nereagovala v určenej lehote ani do dňa rozhodnutia vo veci samej.

11. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom súdneho spisu,

ktorý si zadovážil (z ktorého sú zrejmé všetky procesné úkony, pozn.), dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

12. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v označených odvolacích konaniach došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

13. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 90/2010).

14. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019).

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

16. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje (okresný súd sa k tomuto kritériu nevyjadril pozn.), že predmetné konanie spadá pod bežnú a pravidelnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov.

17. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu súdneho spisu,

ako aj z vyjadrenia samotného okresného súdu, dospel k záveru, že sťažovateľka sa nepričinila o predĺženie napadnutého konania.

18. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup okresného súdu v napadnutom konaní.

19. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

III.1. K postupu okresného súdu

20. Ústavný súd, vychádzajúc z doterajšej dĺžky (približne 11 rokov, pozn.) a priebehu napadnutého konania konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní je zjavne poznačený zbytočnými priet'ahmi, ako aj neefektívnym postupom. Samotná dĺžka napadnutého konania bez existencie prekážok v jeho postupe a existencie rozhodnutia vo veci samej indikuje, že okresný súd nepostupoval v súlade s označenými právami sťažovateľky. Ústavný súd vzhľadom na uvedené v okolnostiach posudzovaného prípadu nepovažoval za nevyhnutné hodnotiť jednotlivé úkony okresného súdu a jeho procesný postup. Pre účely svojho rozhodnutia sa ústavný súd obmedzil len na poukázanie niektorých nedostatkov v jeho postupe, ktoré mali za následok doterajšiu neprimeranú dĺžku napadnutého konania. Nemožno prehliadnúť skutočnosť, že okresný súd síce už trikrát rozhodol, a to rozsudkami zo 14. novembra 2012, z 8. júna 2015 a z 12. septembra 2018, ale zakaždým došlo k ich zrušeniu. V prvom prípade odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu pre nesprávne právne posúdenie veci z dôvodu, že vec sa mala posudzovať podľa iného právneho predpisu, keďže vzhľadom na charakter subjektov a predmet sporu ide o obchodnoprávny nárok, v druhom prípade z dôvodu, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nespĺňalo parametre riadneho odôvodnenia rozhodnutia (nebolo zrejmé, ako okresný súd vyhodnotil konkrétne vykonané dôkazy a celkovo konštatoval, že odôvodnenie bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov). Ústavný súd v súvislosti s dôvodmi, ktoré viedli krajský súd k zrušeniu rozsudkov okresného súdu v napadnutom konaní, konštatuje, že výkon súdnej moci a rozhodovanie musí mať istú kvalitu, čo v danom prípade naplnené nebolo. V dôsledku nekvalitného rozhodovania bol rozsudok okresného súdu dvakrát zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie, čo malo nepochybne za následok predĺženie konania, za ktoré nesie zodpovednosť okresný súd. Pokiaľ ide o v poradí tretí tzv. kontumačný rozsudok okresného súdu, ústavný súd, vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol odvolací súd (nesplnenie podmienok na takéto rozhodnutie, pozn.), je toho názoru, že nesústreďenou činnosťou okresného súdu opätovne došlo k zbytočnému priet'ahu, za ktorý opäť nesie zodpovednosť aj okresný súd.

21. Ústavný súd ďalej hodnotiac postup okresného súdu po vrátení veci 10. februára 2020 konštatuje, že okresný súd odôvodnil svoj postup spočívajúci v cyklickom nariad'ovaní termínov

pojednávani a následne ich zrušovaní tvrdenou existenciou zákonnej prekážky, za ktorú považoval vyhlásenie mimoriadnej situácie na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 111 z 11. marca 2020 (od 12. marca 2020 po súčasnosť), ktoré podľa názoru zákonného sudcu mu bráni vec rozhodnúť, pretože dodnes nebolo označené uznesenie vlády zrušené. V tomto smere poukazoval aj na § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Ústavný súd nemohol akceptovať túto obranu okresného súdu, ktorú považuje za tendenčnú a vecne nesprávnu, keďže niet pochyb o tom, že ostatné súdy v ostatných veciach riadne v uvedenom období vykonávali pojednávania s výnimkou niektorých časovo ohraničených období. Navyše, označené ustanovenie zákona č. 62/2020 Z. z. nebránilo všeobecným súdom uskutočňovať pojednávania, len ich obmedzovalo na nevyhnutný rozsah. Ústavný súd dospel k záveru, že v období počítanom od vrátenia veci 10. februára 2020 bol okresný súd nečinný z dôvodov, ktoré nemôžu obstať.

22. Vychádzajúc z celkovej dĺžky napadnutého konania, zo zistených prietahov a z neefektívneho a nesústredeného postupu okresného súdu vo veci sťažovateľky, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

23. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, mu prikázal, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 4 Cb 9/2011 konal bez zbytočných prietahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená, a nie je možné vylúčiť prípadné ďalšie zbytočné prietahy pri rozhodovaní v ďalších fázach napadnutého konania (bod 2 výroku nálezu).

III.2. K postupu krajského súdu

24. Z priebehu napadnutého konania je zrejmé, že k prvému zrušujúcemu rozhodnutiu krajského súdu došlo ešte za platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Naproti tomu v poradí druhé a tretie rozhodnutie krajského súdu (pozri bod 6 tohto nálezu), ktorými zrušil rozsudky okresného súdu, boli už vydané za účinnosti Civilného sporového poriadku, ktorý bol v čase rozhodovania o odvolaní záväzný pre postup krajského súdu. Vzhľadom na okamžitú aplikabilitu Civilného sporového poriadku a okolnosti posudzovanej veci už podľa názoru ústavného súdu nebolo možné opätovné zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie krajským súdom.

25. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd pochybil, ak v napadnutom konaní vydal v poradí druhé a tretie rozhodnutie o odvolaní, ktorými zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, keďže tieto rozhodnutia boli vydané v rozpore s § 390 CSP, podľa odseku 2 ktorého odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola

vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b) odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

26. Ústavný súd preto dospel k záveru, že postup krajského súdu, ktorý nerešpektoval § 390 ods. 2 CSP, jednoznačne nepriaznivo ovplyvnil dĺžku napadnutého konania (m. m. III. ÚS 5/2018, I. ÚS 227/2018, IV. ÚS 587/2018). Ústavný súd konštatuje, že v dôsledku nesústredeného a protizákonného postupu krajského súdu v odvolacích konaniach vedených pod sp. zn. 21 Cob 108/2015 a 21 Cob 26/2019 v právnej veci sťažovateľky došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

27. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Z § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

28. Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sumách 1 500 eur (od okresného súdu) a 2 500 eur (od krajského súdu) z dôvodov uvedených v ústavnej sťažnosti, poukazujúc na stres a utrpenú ujmu vyplývajúcu z neprimeranej dĺžky súdneho konania.

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, III. ÚS 10/02, I. ÚS 257/08). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

30. Berúc do úvahy charakter predmetu konania, jeho význam pre sťažovateľku, posudzované obdobie právnej neistoty sťažovateľky a všetky okolnosti daného prípadu, majú na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 eur od okresného súdu a rovnakú sumu od krajského súdu za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

V. Trovky konania

31. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

32. Ústavný súd priznal právnej zástupkyňi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov pozostávajúce z odmeny advokáta za tri úkony právnej služby. Za dva úkony uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) patrí odmena v sume dvakrát po 181,17 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 10,87 eur.

33. Ústavný súd priznal náhradu trov konania v sume 384,08 eur, ktorá sa vzhľadom na skutočnosť, že právna zástupkyňa je aj platcom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje o 20 %. Trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, tak ako to vyplýva zo súdneho spisu, predstavujú sumu 460,90 eur (bod 4 výroku nálezu).

34. Pokiaľ ide o návrh sťažovateľky, aby bola priznaná náhrada trov konania v rozsahu 50 % od okresného súdu v ňou požadovanej sume a 50 % od krajského súdu v rovnakej sume, ústavný súd konštatuje, že spôsob výpočtu sumy vypočítanej sťažovateľkou nezodpovedá vyhláške, preto v presahujúcej časti priznanej sumy návrhu sťažovateľky nevyhovel (bod 5 výroku nálezu). Vychádzajúc z faktu vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie, ústavný súd považoval za náležité zaviazat' okresný súd na plnú náhradu trov konania.

35. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

36. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu